
LATVIJAS ELEKTROENERĢIJAS IZCELSMES APLIECINĀJUMU (IA) SISTĒMAS ATTĪSTĪBA

Aigars Sīlis

AST Tirgus uzraudzības un datu analīzes grupas
vadītājs

1.

Latvijas elektroenerģijas izcelsmes apliecinājumu (IA) sistēmas atbilstība Eiropas prasībām un plānotie jauninājumi

- Izcelsmes apliecinājumu piešķiršana ražotājiem ar BESS
- Vienkāršots Ražošanas vienību datu atjaunošanas process

2.

Latvijas elektroenerģijas izcelsmes apliecinājumu sistēmas elementu dinamika un tirgus tendences

3.

Kā iesaistīties Latvijas elektroenerģijas izcelsmes apliecinājumu sistēmā

LATVIJAS ELEKTROENERĢIJAS IA SISTĒMAS ATBILSTĪBA EIROPAS PRASĪBĀM

Sākot no 2020. gada 1. decembra, saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likumu, Latvijas elektroenerģijas Izcelsmes apliecinājumu (IA) izdevējiestāde ir AST. IA pārvaldība Latvijā notiek saskaņā ar AST izstrādāto un AIB apstiprināto Eiropas Enerģijas sertifikācijas sistēmas (EECS) Latvijas domēna protokolu (Protokolu).

AST izsniedz EECS Izcelsmes apliecinājumus par elektroenerģiju, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem vai augstas efektivitātes koģenerācijā.

Lai nodrošinātu efektīvu un uzticamu IA sistēmas darbību gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī, AIB noteicis, ka **katra Izdevējiestāde tiek auditēta pēc pirmā darbības gada un tad reizi piecos gados.**

Audita mērķis ir pārbaudīt IA sistēmas pārvaldības atbilstību EECS un Protokola prasībām. Ja tiek konstatētas atkāpes vai nepieciešami uzlabojumi, Protokols tiek attiecīgi atjaunots.

Lai nodrošinātu Latvijas tirgus dalībnieku vajadzības un enerģētikas nozares attīstības tendences, AST rīkos sabiedrisko apspriešanu par atjaunoto Protokolu. Pēc saņemto komentāru apstrādes Protokols tiks nosūtīts AIB biedriem izskatīšanai un saskaņošanai, un pēc saskaņošanas tas stāsies spēkā, kļūstot saistošs AST un visiem, kas iesaistīti Izcelsmes apliecinājumu sistēmā Latvijā.

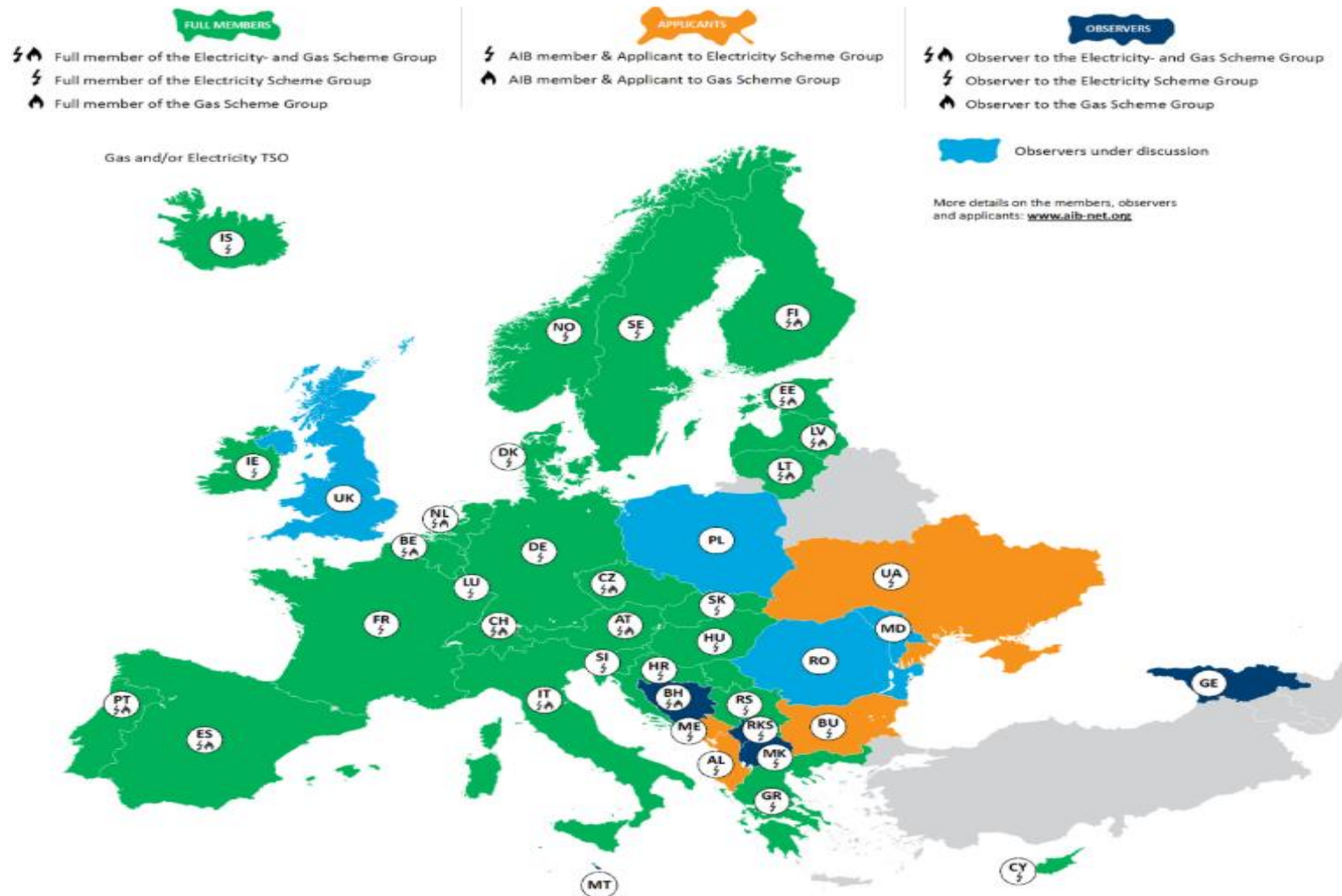
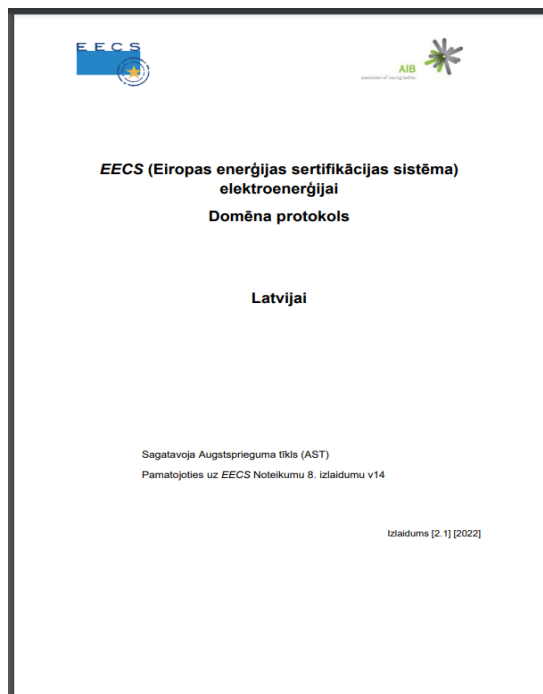
Saziņa: go@ast.lv

Pilna informācija: <https://www.ast.lv/lv/content/elektroenerģijas-izcelsmes-apliecinajumi>

IZCELSMES APLIECINĀJUMU IZDEVĒJIESTĀŽU ASOCIĀCIJA - AIB

33 biedri no 32 Eiropas valstīm

PLĀNOTIE PROTOKOLA JAUNINĀJUMI – IA IZDOŠANAS IESPĒJA RAŽOTĀJIEM AR BESS

IA tiek izsniegts par neto elektroenerģiju no Ražošanas vienībām ar BESS, ja pie BESS ir pieslēgtas viens enerģijas avots.

Piemēram: VES un/vai SES + BESS

EECS IA tiek izsniegts par neto elektroenerģiju no Ražošanas vienības ar BESS – starpība starp tīklā nodoto un no tīkla saņemto enerģiju. Piemēram, konkrētā mēnesī, ja tīklā nodoti 5 MWh, bet no tīkla saņemti 3 MWh, tad IA aprēķinātais apjoms būs: $5 \text{ MWh} - 3 \text{ MWh} = 2 \text{ MWh}$

IA netiek izsniegts par BESS uzlādes enerģiju, ja BESS tiek uzlādēts no tīkla.

EECS IA netiks izsniegts par neto elektroenerģiju no Ražošanas vienībām ar BESS, ja pie BESS ir pieslēgts vairāk nekā divi enerģijas avoti.

Piemēram: VES/SES + augsti efektīvā koģenerācija + BESS

PLĀNOTIE PROTOKOLA JAUNINĀJUMI – VIENKĀRŠOTS RAŽOŠANAS VIENĪBAS VEIDLAPAS DATU ATJAUNOŠANAS PROCESS

Dokumentācija un audits – iekļauti jaunie iesniegumu paraugi un precizēta to iesniegšanas kārtība.

Ražošanas vienības veidlapas izmaiņas uzskaitītajos gadījumos **nevajadzēs apstiprināt** auditoram:

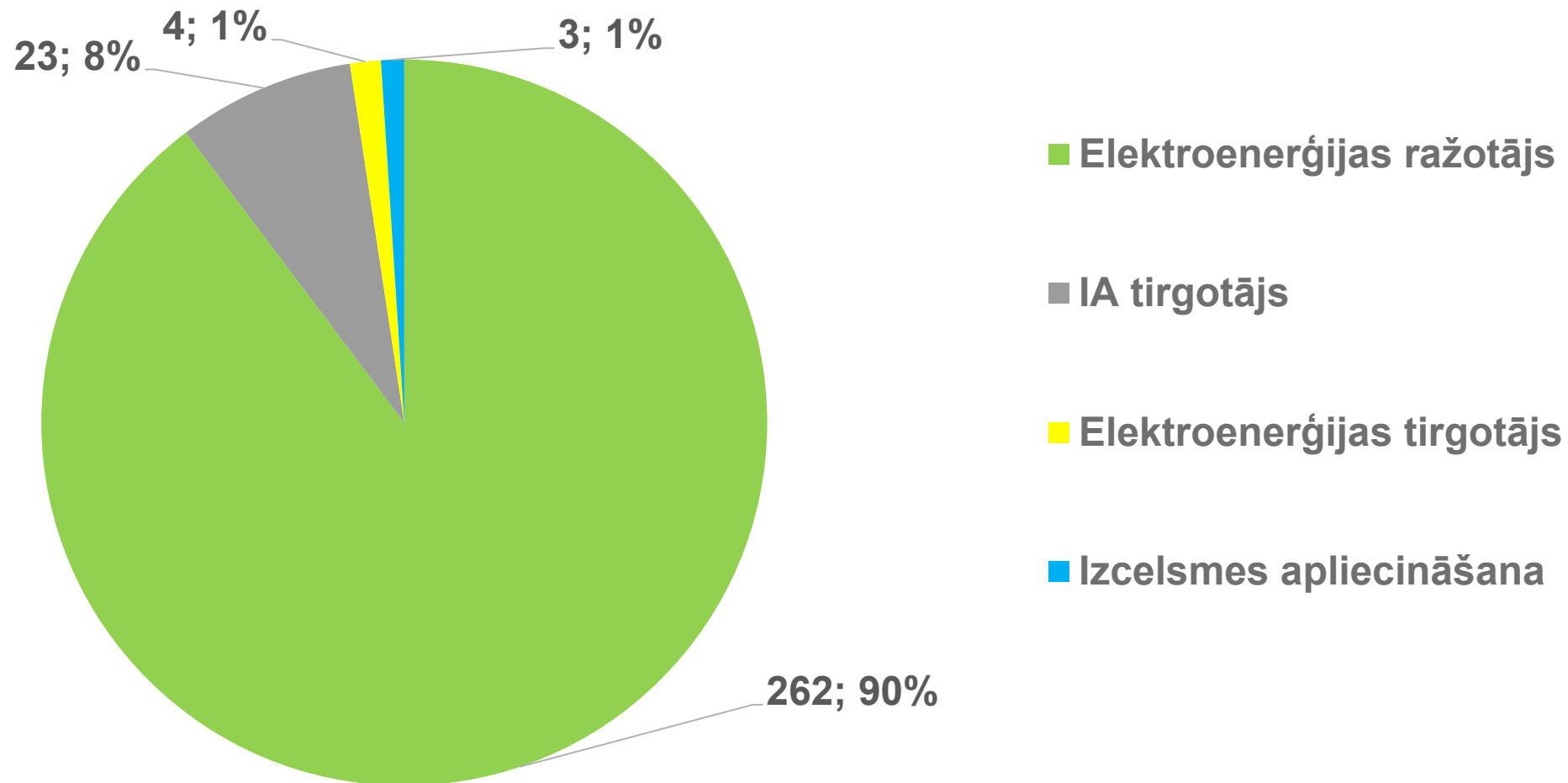
- **IA saņēmēja maiņa:** Ražošanas vienības reģistrācijas veidlapā ir iespēja norādīt, kurš ir IA saņēmējs. Ja šī informācija tiek mainīta, nav nepieciešams auditora apstiprinājums.
- **Trešās personas kā rēķina saņēmēja norādīšana:** Veidlapā var norādīt trešo personu, kas saņems rēķinu. Ja konta turētājs to izvēlas, AST sagatavos attiecīgu vienošanos, kuru parakstīs gan ražošanas vienības pārvaldītājs, gan puse, kas uzņemas rēķinu apmaksu.

Detalizēti aprakstīta Ražošanas vienības piegādes audita norise un prasības Ražošanas vienības īpašniekam vai pārvaldītājam.

Piecu gadu pārbaudes periods tiek atsākts no mēneša pirmās dienas, kad saņemta jaunā vai atjauninātā Ražošanas vienības pieteikuma/papildinājuma veidlapa ar auditora apliecinājumu.

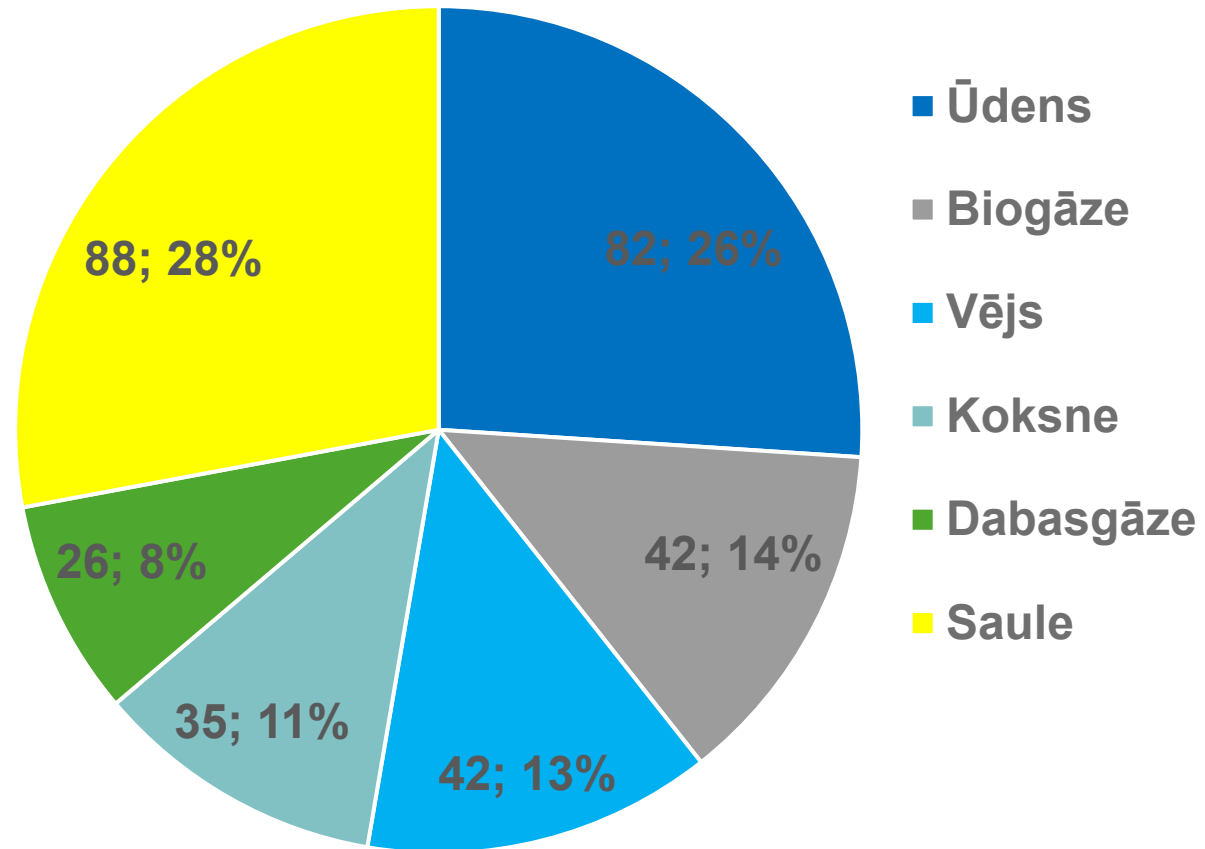
STATISTIKA – KAS IR MŪSU KLIENTI*?

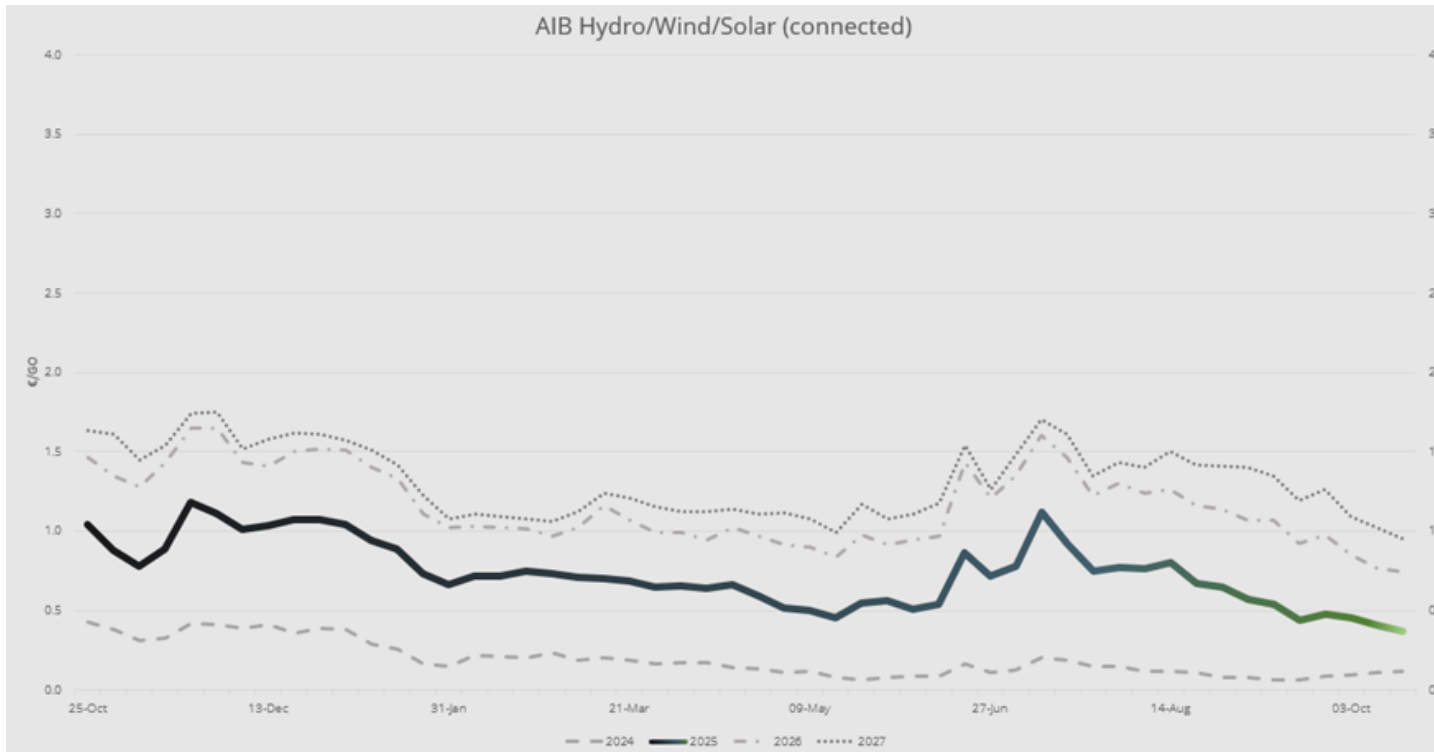

STATISTIKA – REĢISTRĒTO RAŽOŠANAS VIENĪBU* ĢENERĀCIJAS AVOTI

CIK VĒRTS* BIJA /A 42 NEDĒĻĀ?

Week 42 AIB HWS (connected) current year

MID PRICE = €0.36₅₀ (-0.04₅₀)

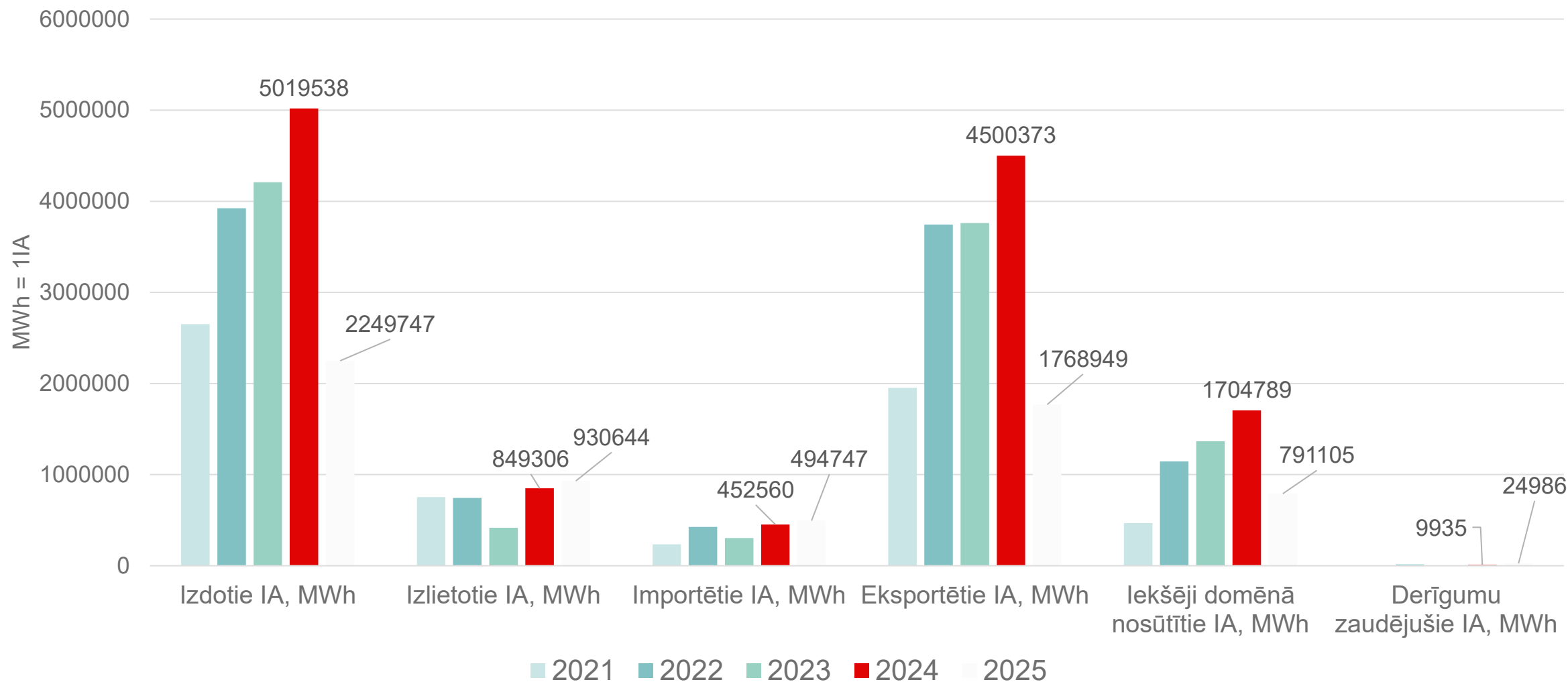
GO AIB Renewable (connected)			
PRODUCT €/GO	BID	ASK	+ / -
2024	0.09 ₀₀	0.12 ₀₀	+0.00 ₅₀
2025	0.34 ₀₀	0.37 ₀₀	-0.04 ₅₀
2026	0.72 ₀₀	0.75 ₀₀	-0.02 ₅₀
2027	0.93 ₀₀	0.96 ₀₀	-0.06 ₅₀

Commerg includes Hydro, Wind, Solar, Geothermal and Biomass in the GO AIB Renewable (connected) price settlement.

GO AIB Hydro/Wind/Solar (connected)			
PRODUCT €/GO	BID	ASK	+ / -
2024	0.10 ₀₀	0.13 ₀₀	+0.00 ₅₀
2025	0.35 ₀₀	0.38 ₀₀	-0.04 ₅₀
2026	0.73 ₀₀	0.76 ₀₀	-0.02 ₅₀
2027	0.94 ₀₀	0.97 ₀₀	-0.06 ₅₀

*<https://www.commerg.com/> Week 42 AIB Renewable current year

STATISTIKA* – DARĪJUMU APJOMI

229 – Reģistrēti Konta turētāji
315 – Reģistrētas Ražošanas vienības

KĀ IESAISTĪTIES LATVIJAS ELEKTROENERĢIJAS IA SISTĒMĀ

ELEKTROENERĢIJAS IZCELSMES APLIECINĀJUMI

Elektroenerģijas izcelsmes apliecinājums (izcelsmes apliecinājums jeb IA) ir elektronisks dokuments, kas pierāda saražotās elektroenerģijas izcelsmi (elektroenerģijas ražošanai izmantotos resursus un elektroenerģijas ražošanas tehnoloģiju). Elektroenerģijas izcelsmes apliecinājums iespējams tirgot, kā arī izlietot jeb dzāst, elektroenerģijas tirgus dalībniekiem (gala patērētājiem) apliecinot piegādātās elektroenerģijas izcelsmi izcelsmes apliecinājumā noteiktajā apmērā.

Izcelsmes apliecinājumu aprīte un tirdzniecība Eiropā iespējama, pateicoties "Association of Issuing Bodies" (AIB), kas ir brīvprātīga izcelsmes apliecinājumu Eiropas izdevējstāžu asociācija (izdevējstāžu asociācija), kas padara iespējamu norādīt, ka patēriņam izmantotā elektroenerģijas izcelsme ir, piemēram, no saules paneļiem Spānijā vai hidroelektrostacijām Zviedrijā. Viens izcelsmes apliecinājums atbilst 1 MWh saražotās un tīklā nodotās elektroenerģijas un ir derīgs līdz 12 mēnešus pēc ražošanas perioda beigām. Par ražošanas periodu saskaņā ar Latvijas Domēna Protokolu noteikts viens mēnesis.

No 2020. gada 1. decembra saskaņā ar **Elektroenerģijas tirgus likumu** Latvijas izcelsmes apliecinājumu izdevējstāde (izdevējstāde) ir Latvijas elektroenerģijas pārvades sistēmas operators AS "Augstsprieguma tīkls" (AST). AST izsniedz Eiropas enerģijas sertifikācijas sistēmas izcelsmes apliecinājumus (European Energy Certificate System), saskaņā ar līgumu, kas noslēgts starp pārvades sistēmas operatoru un Eiropas Enerģijas sertifikācijas izcelsmes apliecinājumu sistāmu pārvaldītāju, par elektroenerģiju, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem vai augstas efektivitātes koģenerācijā. Latvijas reģistra darbības principi aprakstīti Latvijas Domēna protokolā.

Kā saņemt izcelsmes apliecinājumus?

Statistika

Neapliecinātās elektroenerģijas izcelsmes sastāvs

Maksas

Noderīga informācija

Jautājumu gadījumā aicinām sazināties, rakstot uz e-pastu: go@ast.lv

TURPINĀJUMS SEKOS

Drīzumā tiks publicēta informācija par sabiedrisko apspriešanu **Protokola atjaunotajai versijai**. **AST komanda** elektroniski uzrunās visus **220+ Konta turētājus**, lai iegūtu pēc iespējas plašāku viedokļu spektru par Protokolu.

Ikvienam interesentam būs iespēja iesaistīties, lai kopīgi veidotu **izcilu Latvijas elektroenerģijas izcelsmes apliecinājumu sistēmu**.

Tiek plānots, ka **jaunais Protokols stāsies spēkā 2026. gada pirmajā ceturksnī**, bet līdz tam spēkā paliek **esošais Protokols**, ko apstiprinājusi **AIB**.

Lai nepalaistu garām jaunākās aktualitātes, aicinām sekot līdz mūsu komunikācijas kanāliem.

 Jautājumu gadījumā rakstiet uz: go@ast.lv

PALDIES!

Aigars Sīlis

AST Tirgus uzraudzības un datu
analīzes grupas vadītājs

Aigars.silis@ast.lv

go@ast.lv

The logo for AST, consisting of the letters 'A', 'S', and 'T' in a stylized, outlined font. The 'A' and 'S' are connected, and the 'T' is separate.